

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини,
фізичної терапії, ерготерапії

Навчальний рік 2025-2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

**«КЛІНІЧНА ПРАКТИКА З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ
ПРИ ПОРУШЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ»**

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальність «227» Фізична терапія, ерготерапія

Спеціалізація (за наявності)

Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс 4

Силабус освітнього компоненту
затверджено на засіданні кафедри
спортивної, фізичної та
реабілітаційної медицини,
фізичної терапії, ерготерапії
ХНМУ

Протокол від
“27” ___ серпня __ 2024 року № 1

В.о. завідувачки кафедри

___ доцент Олена МАРКОВСЬКА

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем терапевтичного
профілю

Протокол від
“ 28 ” ___ серпня ___ 2024 ___ року №
___ 1 ___

Голова

___ професор Павло КРАВЧУН

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Марковська Олена Володимирівна – в.о. завідувача кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії ХНМУ, к.мед.н., доцент
2. Самойлова Ганна Петрівна – доцент кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії ХНМУ, к.мед.н.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ

Р
ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Петрухнов Олександр Дмитрович
Інформація про викладача	Професійні інтереси: фізична терапія, лікувальний масаж, ерготерапія, мануальна терапія, неврологія
Контактний тел.	+380975218245
Е-mail:	od.petrukhnov@knu.edu.ua
Розклад занять	Згідно розкладу занять
Консультації	Відповідно до графіку, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
Локація	 <p>вул. Олександра Шпейсера, 4</p>

Р
ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності нервової системи» складений відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» (далі – ОПП) та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) фахівців першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 22 – «Охорона здоров'я», спеціальності – 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Опис освітнього компоненту «Клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності нервової системи» як освітній компонент базується на вивченні здобувачами освіти освітніх компонентів: анатомії людини, медичної біології, медичної та біологічної фізики, фізіології, патофізіології, гігієни та екології, фармакології, пропедевтики внутрішньої медицини, пропедевтики педіатрії й інтегрується з цими освітніми компонентами; ознайомлює з основними захворюваннями нервової системи та клінічними ознаками її ураження; навчає методиці проведення реабілітаційного обстеження та особливостям складання програми фізичної реабілітації для неврологічних хворих; навчає використовувати засоби фізичної терапії та ерготерапії й інші фізичні чинники в майбутній практиці для забезпечення профілактики захворювань нервової системи.

Предметом вивчення освітнього компоненту є формування в здобувачів вищої освіти адекватних уявлень про їхню майбутню діяльність, особливості професії й тих вимог, які будуть пред'явлені майбутньому фахівцеві з вищою освітою. Медичні ВНЗ повинні готувати всебічно розвинених спеціалістів, які б володіли теоретичними знаннями і практичними навичками та вміннями застосування різноманітних засобів фізичної терапії, ерготерапії в своїй лікувально-профілактичній роботі.

Пререквізити. Вивчення освітнього компоненту передбачає попереднє засвоєння освітніх компонентів з анатомії людини, фізіології людини, валеології, фізіотерапії, вікової фізіології у закладах вищої освіти.

Постреквізити. Основні положення освітнього компоненту мають застосовуватися при вивченні фахових освітніх компонентів.

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE [Курс: Клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії при порушеннях діяльності нервової системи | Система дистанційного навчання ХНМУ \(knmu.edu.ua\)](#)

1. Мета та завдання освітнього компоненту

1.1 Метою викладання освітнього компоненту «Клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності нервової системи» є надання здобувачам освіти практичних знань і навичок для реабілітації пацієнтів із неврологічними захворюваннями. Курс допомагає освоїти методи фізичної терапії та ерготерапії, спрямовані на відновлення рухових функцій, поліпшення

якості життя та адаптації пацієнтів до щоденної активності. Здобувачі освіти вчаться працювати з пацієнтами із порушеннями нервової системи, такими як інсульт, черепно-мозкові травми тощо

1.2.Завдання освітнього компоненту:

Практика має на меті підготовку професіоналів, які будуть здатні визначати та виконати:

- види порушення функцій нервової системи;
- мету фізичної терапії, ерготерапії при окремих видах неврологічних дисфункцій;
- засоби фізичної терапії, ерготерапії при порушеннях функцій нервової системи;
- реабілітаційні заходи для відновлення функцій нервової системи.

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування здобувачами **компетентностей:**

Інтегральні

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук)

Загальні

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати

Р

різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.)

Спеціальні (фахові, предметні)

СК.01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.)

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та

проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибрати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПРН 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПРН 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПРН 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПРН 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПРН 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

Р

ПРН 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПРН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **соціальних навичок (Soft skills):**

Зв'язок – здатність до усного спілкування, написання, подання, прослуховування.

Люб'язність – манери, етикет, діловий етикет, кажу, будь ласка, і дякую вам, шанобливо.

Гнучкість – адаптивність, бажання змінюватися, навчання протягом усього життя, приймає нові речі, налаштовує, навчає.

Цілісність – чесна, етична, висока моральність, має особисті цінності.

Міжособистісні навички – приємність, привабливість, почуття гумору, дружність, вихованість, співпереживання, самоконтроль, терпимість, комунікабельність.

Позитивне ставлення – оптимістичний, захоплений, заохочувальний, щасливий, впевнений.

Професіоналізм – діловий, добре одягнений.

Відповідальність – підзвітна, надійна, виконує роботу, винахідлива, самодисциплінована, хоче робити добре, сумлінно, здоровий глузд.

Командна робота – кооператив, працюють разом з іншими, приємні, сприятливі, корисні, спільні.

Робоча етика – працюючий, готовий працювати, лояльний, ініціативний, мотивований вчасно.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компоненту
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 8	22 «Охорона здоров'я»	Нормативний
Загальна кількість годин – 240	Спеціальність: 227 «Фізична терапія, ерготерапія» Спеціалізація:	Рік підготовки:
		4-й
		Семестр
		8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 60 самостійної роботи здобувача – 180	Освітній освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський) ОПП «Фізична терапія, ерготерапія»	Лекції
		–
		Практичні
		60 год.
		Лабораторні
		–
		Самостійна робота
		180 год.
Індивідуальні завдання:		
Вид контролю: диф. залік		

2.1. Опис освітнього компоненту

2.2.1. Теми лекцій

Проведення лекцій не передбачено ОПП.

2.2.2. Теми семінарських занять

Проведення семінарських занять не передбачено ОПП.

2.2.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва тем	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Порушення рухової та чутливої сфер при ушкодженнях центральної нервової системи.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація,	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування;

			дискусія, круглий стіл	тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; ; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
2	Порушення рухової та чутливої сфер при захворюваннях центральної нервової системи.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; ; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
3	Основні та допоміжні засоби фізичної реабілітації, які застосовуються в неврології.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; ; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему

4	Поетапна реабілітація хворих на інсульт.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
5	Основні принципи і методи фізичної реабілітації при ДЦП.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
6	Фізична реабілітація при черепно-мозковій травмі (ЧМТ) різного ступеню тяжкості та локалізації.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання;

				реферати; взаємоконтроль ; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
7	Фізична реабілітація при травматичній хворобі спинного мозку (ТХСМ).	4	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація , презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль ; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
8	Реабілітація при оперативному лікуванні захворювань та ушкоджень нервової системи.	4	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація , презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль ; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
9	Фізична реабілітація при дем'єлінізуючих захворюваннях нервової системи.	4	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове

			, презентація, дискусія, круглий стіл	опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль ; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
10	Фізична реабілітація при хворобі Паркінсона.	4	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація , презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль ; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
11	Фізична реабілітація при інфекційних захворюваннях нервової системи.	4	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація , презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль ; самоконтроль; доповідь;

				виступ на задану тему
12	Фізична реабілітація при порушеннях периферичної нервової системи.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
13	Фізична реабілітація при остеохондрозі хребта та радикуліті.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
14	Фізична реабілітація при функціональних порушеннях ЦНС	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання;

				індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; ; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
15	Оцінка ефективності заходів фізичної терапії в неврології.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; ; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
Разом годин:		60		

2.2.4. Теми лабораторних занять.

Не передбачено ОПП.

2.2.5. Самостійна робота здобувачів

№ з/п	Назва тем	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Порушення рухової та чутливої сфер при ушкодженнях центральної нервової системи.	12	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; ; доповідь.
2	Порушення рухової та чутливої сфер при захворюваннях центральної нервової системи.	12	Розповідь-пояснення, бесіда,	Творчі завдання; індивідуальні

			презентація, дебати	завдання; реферати; самоконтроль ; доповідь.
3	Основні та допоміжні засоби фізичної реабілітації, які застосовуються в неврології.	12	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль ; доповідь.
4	Поетапна реабілітація хворих на інсульт.	12	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль ; доповідь.
5	Основні принципи і методи фізичної реабілітації при ДЦП.	12	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль ; доповідь.
6	Фізична реабілітація при черепно-мозковій травмі (ЧМТ) різного ступеню тяжкості та локалізації.	12	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль ; доповідь.
7	Фізична реабілітація при травматичній хворобі спинного мозку (ТХСМ).	12	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль ; доповідь.
8	Реабілітація при оперативному лікуванні захворювань та ушкоджень нервової системи.	12	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати;

				самоконтроль ; доповідь.
9	Фізична реабілітація при демієлінізуючих захворюваннях нервової системи.	12	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль ; доповідь.
10	Фізична реабілітація при хворобі Паркінсона.	12	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль ; доповідь.
11	Фізична реабілітація при інфекційних захворюваннях нервової системи.	12	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль ; доповідь.
12	Фізична реабілітація при порушеннях периферичної нервової системи.	12	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль ; доповідь.
13	Фізична реабілітація при остеохондрозі хребта та радикуліті.	12	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль ; доповідь.
14	Фізична реабілітація при функціональних порушеннях ЦНС	12	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль ; доповідь.

15	Оцінка ефективності заходів фізичної терапії в неврології.	12	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль ; доповідь.
	Всього годин	180		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Диференційований залік здійснюється по завершенню вивчення освітнього компоненту на останньому практичному занятті. До диференційованого залік допускаються здобувачі, які повністю відвідали аудиторні заняття з освітнього компоненту (або відпрацювали пропущені заняття у встановленому порядку), виконали всі види робіт, що передбачені освітнім компонентом, та при вивченні освітнього компоненту набрали кількість оцінок, не меншу за мінімальну.

Диференційований залік (ДЗ) – проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті. Допуск до ДЗ визначається у балах поточної навчальної діяльності, а саме: min - 70, max - 120 балів. Безпосередньо ДЗ оцінюється від - 50 до – 80 балів. Оцінка з освітнього компоненту є сума балів за ПНД та ДЗ у балах від min – 120 до max - 200 і відповідає традиційній оцінці: «задовільно», «добре», «відмінно».

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються диференційованим заліком)

Р

4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120
4.95-4,99	119
4.91-4,94	118
4.87-4,9	117
4.83-4,86	116
4.79-4,82	115
4.75-4,78	114
4.7-4,74	113
4.66-4,69	112
4.62-4,65	111
4.58-4,61	110
4.54-4,57	109
4.5-4,53	108
4.45-4,49	107
4.41-4,44	106
4.37-4,4	105
4.33-4,36	104
4.29-4,32	103
4.25- 4,28	102
4.2- 4,24	101
4.16- 4,19	100
4.12- 4,15	99
4.08- 4,11	98
4.04- 4,07	97
3.99-4,03	96
3.95- 3,98	95

4-бальна шкала	120-бальна шкала
3.91-3,94	94
3.87-3,9	93
3.83- 3,86	92
3.79- 3,82	91
3.74-3,78	90
3.7- 3,73	89
3.66- 3,69	88
3.62- 3,65	87
3.58-3,61	86
3.54- 3,57	85
3.49- 3,53	84
3.45-3,48	83
3.41-3,44	82
3.37-3,4	81
3.33- 3,36	80
3.29-3,32	79
3.25-3,28	78
3.21-3,24	77
3.18-3,2	76
3.15- 3,17	75
3.13- 3,14	74
3.1- 3,12	73
3.07- 3,09	72
3.04-3,06	71
3.0-3,03	70
Менше 3	Недостатньо

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Критерії оцінювання практичних навичок

Кількість навичок	«5»	«4»	«3»		За кожну практичну навичку здобувач одержує

1	8	6,5	5	Відповідь за білетами практичної частини	від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів «4» - 6,5 балів «3» - 5 балів
2	8	6,5	5		
3	8	6,5	5		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

Оцінювання теоретичних знань за складеними на кафедрі білетами, які включають усі теми освітнього компоненту.

3.2.Перелік питань до диференційного заліку:

1. Загальна характеристика головних завдань нейрореабілітації.
2. Характеристика загальних принципів нейрореабілітації.
3. Основні та додаткові засоби фізичної реабілітації у хворих неврологічного профілю.
4. Характеристика додаткових засобів фізичної реабілітації, які використовуються при захворюваннях нервової системи.
5. Характеристика механізму лікувальної дії фізичних вправ (трофічна дія).
6. Можливі помилки при виконанні побудови реабілітації хворих з інсультом у гострому періоді.
7. Характеристика механізму лікувальної дії фізичних вправ (нормалізація функцій).
8. Характеристика видів інсульту.
9. Характеристика періодів реабілітації при черепно-мозковій травмі.
10. Основні принципи реабілітації хворих з інсультом.
11. Завдання фізичної реабілітації у хворих з інсультом у найгострішому періоді.
12. Можливі помилки при виконанні побудови реабілітації хворих з інсультом у гострому періоді.
13. Характеристика періодів реабілітації хворих з цереброваскулярною патологією.
14. Особливості фізичної реабілітації хворих з інсультом залежно від періоду.
15. Характеристика реабілітації після черепно-мозкових травм.
16. Характеристика механізму лікувальної дії фізичних вправ (компенсація).
17. Основні показання до призначення кінезотерапії при черепно-мозковій травмі.
18. Характеристика механізму лікувальної дії фізичних вправ (тонізуюча дія).
19. Можливі помилки при виконанні побудови реабілітації хворих з інсультом у відновлювальному періоді.

20. Основні протипоказання до призначення кінезотерапії при черепно-мозковій травмі.

21. Завдання фізичної реабілітації у хворих з інсультом у гострому періоді.

22. Завдання фізичної реабілітації у хворих з інсультом у відновлювальному періоді.

23. Типові помилки при виконанні лікувальної гімнастики при остеохондрозі шийного відділу хребта.

24. Типові помилки при виконанні лікувальної гімнастики при остеохондрозі грудного відділу хребта.

25. Типові помилки при виконанні лікувальної гімнастики при остеохондрозі поперекового відділу хребта.

26. Характеристика періодів травматичної хвороби спинного мозку.

27. Характеристика методики застосування фізичних вправ у хворих на ТХСМ.

28. Характеристика рухових порушень у хворих на ДЦП.

29. Класифікація форм ДЦП.

30. Характеристика періодів фізичної реабілітації у хворих на ДЦП.

31. Характеристика рухових порушень у хворих на ДЦП.

32. Характеристика основних засобів фізичної реабілітації, які використовуються у хворих на ДЦП.

33. Характеристика загальних завдань кінезотерапії у хворих ТХСМ.

34. Правила проведення вправ і рухів у хворих на ТХСМ.

35. Характеристика додаткових засобів фізичної реабілітації, які використовуються у хворих на ДЦП.

36. Методика проведення лікувальної гімнастики у хворих на ДЦП (згідно форми ДЦП).

37. Характеристика завдань фізичної реабілітації при різних видах неврозів.

38. Методика фізичної реабілітації залежно від виду неврозу.

39. Характеристика «остеохондрозу», його етіологія та патогенез

40. Методи контролю ефективності курсу фізичної терапії.

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні):

2. Проведення самостійного фрагменту наукового дослідження (10 балів).

1. Підготовка реферату за темами для самостійного вивчення (5 балів).

3. Пошук та опрацювання навчальних і науково-методичних ресурсів за темами для самостійного вивчення (5 балів).

4. Підготовка наукової доповіді на засіданні наукового гуртка та/або науково-студентській конференції (10 балів).

5. Участь у міжвузівській та/або всеукраїнській олімпіаді з дисципліни (10 балів).

6. Підготовка наукових публікацій: тез з збірниках науково-практичних конференцій, збірниках наукових праць, статей у фахових наукових виданнях (10 балів).

3.5. Правила оскарження оцінки

Апеляція здобувача вищої освіти щодо оцінки (кількості балів), отриманої на іспиті у ХНМУ, повинна подаватись особисто не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки.

Апеляція розглядається не пізніше наступного дня після її подання у присутності здобувача.

Додаткове опитування здобувача вищої освіти при розгляді апеляцій не допускається.

Порядок подання і розгляду апеляції повинен бути оприлюднений та доведений до відома здобувача не пізніше ніж 7 днів до початку іспитів.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Вимоги освітнього компоненту.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття здобувачам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити запитання до лектора/ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття.

Активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять та поведінка.

Очікується, що здобувачі відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Здобувачам важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього

Р

професорсько-викладацького складу та співробітників/ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;

- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);

- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;

- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;

- грати в азартні ігри;

- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);

- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Використання електронних гаджетів.

Використання електронних гаджетів є основним і потужним інформаційним джерелом до вивчення курсу, адаптивним до сучасних вимог і сприяє входженню в сучасний європейський освітній простір. Гаджети забезпечують постійний зворотній зв'язок: «викладач-здобувач», «здобувач-здобувач», «здобувач-група здобувачів».

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності.

Кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Вакуленко Л.О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії / Л.О. Вакуленко та інші. - Видавництво: Укрмедкнига, 2023 – 372 с.

2. Гострі та невідкладні стани в неврології: навч. посібник / О.В. Погорелов, В.М. Школьник, О.М. Бараненко та ін. – Київ: Медкнига, 2017. – 139 с.

Р

3. Козьолкін О.А. Хвороба Паркінсона: сучасні аспекти діагностики та лікування : навч. посіб. / О.А. Козьолкін, А.В. Ревенько, С.О. Медведкова. - 2-ге вид., допрац. та доп. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. - 158 с.

4. Неврологія: нац. підруч. для студ. вищ. мед. нав. закл. IV рівня акредитації / І.А. Григорова [та ін.] ; за ред.: І.А. Григорової, Л.І. Соколової. - 2-е вид., випр. - Київ : Медицина, 2018. - 640 с.

5. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації / за ред. Швед М.І. - Видавництво: Укрмедкнига, 2021 – 412 с.

Допоміжна

1. Григус І.М., Нагорна О.Б. Реабілітаційне обстеження в практиці фізичного терапевта / І.М. Григус, О.Б. Нагорна - Видавництво: Олді+, 2023 – 176 с.

2. Добровольська Н.А., Тимченко А.С. Практичні аспекти фізичної терапії та ерготерапії / Н.А. Добровольська, А.С. Тимченко, В.П. Голуб та ін. - Видавництво: Гельветика, 2020 – 368 с.

3. Майкова Т.В., Афанасьєв С.М. Ерготерапія / Т.В. Майкова, С.М. Афанасьєв - Видавництво: Дніпро, 2019 – 374 с.

4. Федорів Я.-Р.М. Основи фізіотерапії / Я.Р.М. Федорів - Видавництво Наутілус, 2004, 447 с.

5. Фізична терапія, здоров'я, фізична культура та педагогіка / за ред. І. Григуса, Д. Скальські, Б. Кіндзера - Издательство: Рівне, 2021 – 211 с.

6. Швесткова О., Свєцена К. Ерготерапія - підручник для студентів / О. Швесткова, К. Свєцена та кол. – 2019 – 280 с.

7. Істомін А. Г., Медовець О. І., Сушецька А. С. та ін. Фізична терапія та ерготерапія в неврології: методичні вказівки до проведення практичного заняття магістрів 1-го курсу IV медичного факультету [Електронний ресурс] / Харківський національний медичний університет. – Харків: ХНМУ, 2020. – 36 с. – Режим доступу: <https://repo.knmu.edu.ua/bitstreams/ca7fd6ca-d042-45c1-a48f-b66beaf8ca2f/download>

8. Сучасні погляди застосування телереабілітації при дисфункції сечових шляхів у хворих на розсіяний склероз. / О. В. Марковська та ін. Art of Medicine. 2024. № 3 (31). С. 236–239

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE

<https://distance.knmu.edu.ua/enrol/index.php?id=5413>

2. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf

3. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf

Р

4. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyv_dysc.pdf

5. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ <https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/proekt_polog_inkl_navch.pdf

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/polog_org_incl-suprov.pdf

8. ІНШЕ -

Р

ВИРОБНИЧА ХАРАКТЕРИСТИКА

Здобувача _____ курсу _____ факультету

Прізвище _____

Ім'я _____

По батькові _____

Виробнича база _____

Термін прибуття і вибуття з практики _____

Теоретична підготовка здобувача _____

Порушення дисципліни _____

Недоліки в роботі _____

Оцінка за п'ятибальною системою: _____

Підпис _____

(викладача університету)

Дата _____ Підпис _____

(керівника установи)

М.П.

Р
ЩОДЕННИК

Практики здобувачів – бакалаврів
за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

(прізвище, ім'я, по батькові)

Місце _____ проходження _____ практики:

Кафедра _____

Клінічна база _____

Дата, години роботи *	Зміст виконаної роботи**	Підпис викладача** *

* окремо вказуються самостійної роботи

** наводиться перелік виконаних маніпуляцій та завдань, у дужках зазначається їх кількість, номери палати або назви підрозділу відділення, де вони безпосередньо виконувались

*** виконання маніпуляцій та завдань під час аудиторної підготовки засвідчується підписом викладача, під час самостійної роботи — викладачем або старшою медичною сестрою відділення.